

Nahum Sokolov u Beogradu

Страна 2

ИЛУСТРОВАНИ ЛИСТ

Број 11

Вођ ционисџа у Београду

Дочек на београдској железничкој станици г. Нахума Соколова и његове кћери, који су од представника наших јеврејских организација дочекани узвицима »Живели! Едад!« и цвећем. Г. Соколов је у синагози »Бет Израел« држао предавање о тежњама и успесима ционизма

Mart 1928.

Nahum Sokolov u Beogradu

Slika na naslovnoj strani preuzeta iz nedeljnih beogradskih novina „**ILUSTROVANI LIST**“, od 18. marta 1928. godine, broj 11, strana 2

U tekstu ispod slike piše:

Vođ cionista u Beogradu

Doček na beogradskoj železničkoj stanici g. Nahuma Sokolova i njegove kćeri, koji su od predstavnika naših jevrejskih organizacija dočekani uzvicima »Živeli! Edad!« i cvećem. G. Sokolov je u sinagogi »Bet Izrael« držao predavanje o težnjama i uspesima cionizma

Tekst u nastavku preuzet iz nedeljnih sarajevskih jevrejskih novina „**JEVREJSKI GLAS**“, od 23. marta 1928. godine,
god. I, broj 10, strane 2, 5 i 6

Autor teksta nije naveden

Ugledni beogradski Jevreji jednim velikim proglasom, a beogradska štampa, skoro sva, dugačkim člancima najavili su dolazak cionističkog vođe i predsjednika Egzekutive Cijonističke Organizacije g. Nahuma Sokolova. Do danas, nijedan Jevrejin sa strane nije uživao u prestonici toliko časti i odanosti kao Nahum Sokolov. Velike su mu počasti iskazali i Jevreji i Nejevreji.

U petak, 9. marta o. g., u 3.45, doputovao je g. Nahum Sokolov simplonskim ekspresom ovamo. Na stanici se našao na okupu jedan veliki broj jevrejskih i nejevrejskih građana da dočeka velikog gosta. Srpsko jevrejsko pjevačko društvo iznelo je svoju zastavu, a sva su jevrejska udruženja delegirala svoje izaslanike.

Kad je g. Sokolov, u pratnji svog ličnog sekretara, kćeri mu, gđice Sokolov, pojavio na vratima jednoga vagona, oduševljeni skup ga je pozdravio sa burnim usklikima: Hedad! Živio!

Ispred Saveza Jevrejskih Ženskih Društava gđa Jelena Demajo predala je gđici Sokolov buket cveća, a g. Sokolovu gđa Elisa Feldman.

Predsednika Egzekutive pozdravio je na stanici predsednik beogradske sefardske opštine g. Solomon Alkalaj, koji je, među ostalim rekao ovo:

Vi nam svojom posetom ukazujete veliku i osobitu čast Ali beogradski Jevreji osećaju se neobično srećni još i zato što danas primaju jednoga tako retkog i eminentnog gosta, vas, Nahuma Sokolova, koji sobom predstavljate personifikaciju svekolike današnje aktivne snage organizovanog Jevrejstva. A mi znamo i svesni smo toga, da ta snaga, neumorno i istrajno radi odolevajući nebrojenim teškoćama koje ona postepeno ali s vidnim uspehom savlađuje i preko njih prelazi ka velikom i jedinstvenom cilju vaskrsa i svestranog preporoda celog jevrejskog naroda posle dve hiljade godina njegovog Galuta.

Mi smo srećni, radosni i ponosni vašom posetom, jer vi pripadate onom kolu muževa na čelu jevrejskog naroda, koji nalaze u sebi i manifestuju neiscrpivu durašnost, nepresušiv optimizam i neugasivo oduševljenje, te osvežavajuće emanacije jevrejskog duha i živo obeležje veštog jevrejskog Genija, da se pomoću njih stavite u službe pravoj i pravednoj stvari izmučene jevrejske nacije, i to baš u danima sumornim i kritičnim, kao što su današnji po ogromnu većinu jevrejskog naroda.

Na to je odgovorio g. Nahum Sokolov, na francuskom jeziku, ovo:

»Dragi prijatelji,

Velika sreća je za mene ovaj dan, kada je moja noga po prvi put dodirnula tle prestonice ove herojske zemlje čiji je uzvišeni nacionalizam za vreme rata zadivljavao ceo svet. Za mene znači naročito zadovoljstvo što ste me pozvali ovamo u svoju sredinu i ovako srdačno dočekali, jer ovim usrdnim prijemom ne odajete vi samo meni čast, nego i misli koju predstavljam. Ja vam nosim i blagoslov našeg svetog grada Jerusalima i kažem vam: Živeli!«

Sa stanice odvezli su se gosti u Palas, gde su odseli.

Istoga dana, u 6.20 sati u več u sinagogi »Bet Izrael«, održao je g. Nahum Sokolov predavanje. Gosta je pozdravio i predstavio mnogobrojnim posetiocima vrhovni rabin g. dr. Isak Alkalaj, koji je u svom pozdravnom govoru, među ostalim, rekao:

Verujem da ću biti iskreni tumač osećanja svih vas, kada izjavim, da je prenula duša naša iz letargijskoga sanku. Probudi je svetlosni i nasmejani zrak koji sa dalekog zapada osvetli i zagreja nas u ovome kutu Balkana. Naš istoriski i ponositi Beograd kao i naša cela zajednica imala je do sada sreću da pozdravi, u svojoj sredini, mnoge odlične figure, svetskoga imena, zaslužne sinove ovoga tragičnoga naroda. Ti ljudi i po svojim duhovnim sposobnostima i po svome požrtvovnom radu za svoju naciju, čine čast našem narodu, dižu mu ugled i pronose slavu njegovog imena. I jedan među takvima, vrlo ugledni među najuglednijima i zaslužan među najzaslužnijima, to je naš dragi i otmeni gost, g. Nahum Sokolov.

G. Sokolov, predsednik cionističke egzekutive doputovao je u našu sredinu i nama se dala retka i srećna prilika da čujemo njegove reč i njegovu poruku.

Rođen u velikoj grupi one naše braće koja je provela svoj vek na prostranoj i mističnoj ruskoj ravnici, g. Sokolov je još u prvim danima svoje mladosti pokazao svoj veliki idealizam i sanjalaštvo i otkrio je svoju osećajnu dušu u svojim književnim radovima. Pun vere i uzdanja, ubeđen u svoje ideale, sa magijskim rečima koje oduševljavaju, on je već prvim svojim delima nametnuo sebe za jednog od duhovnih vođa svoga naroda. G. Sokolov smatra se kao tvorac jevrejske žurnalistike, a kao pisac tolikih dela on je najbolji predstavnik renesansa jevrejske literature.

I slučaj je hteo da se g. Sokolov nađe u našem gradu baš u dane kada se navršuje pedesetogodišnjica njegovog književnog rada. Tako će znamenita poseta velikog

jevrejskog književnika i narodnog vođe biti vezana za Beograd i po ovome lepom datumu.

Ali ono što je najviše učinilo da ime g. Sokolova bude i veliko i popularno u celom jevrejskom svetu, to je njegovo mudro i političko držanje, njegova taktika i obazrivost, njegova saradnja i ogromna zasluga za donošenje istoriske Balfurove Deklaracije. U dobu kada je besnio najstrašniji rat što ga je svet zapamtio, onda kada su mnogi mudri i pronicavi ljudi gubili glave, Nahum Sokolov živeo je u Londonu i bio na straži, kujući planove i radeći na sve strane, a sve u cilju, da se iz velikog svetskog sudara i mora prolivene krvi izađe sa što više koristi za napaćeni jevrejski narod. To je bio momenat da se nešto stvori; i ako se on propusti, ko zna kad će se ponovo, dočekati. Živo se sećam tih dana grozničava rada i iščekivanja, jer sam se zatekao tada u Londonu, i onoga svega što su naši najbolji narodni predstavnici postizavali neumornim radom i akcijom. Po privatnim kućama neprekidno su se sastajali, vodili žive diskusije, agitovali, donosili odluke, stvarali veze i stvarali veliko delo, kolevku jevrejske obnovljene otadžbine i države. Onaj što beše najmudriji i čija se reč najviše slušala, bio je naš dični i rodoljubivi brat, naš gost Nahum Sokolov.

Zamoljen od g. Vrhovnog Rabina da uzme reč, g. Sokolov je održao svoje interesantno predavanje.

— On oseća neku sličnost između jevrejskog i srpskog naroda. I Srbi su imali diasporu i ropstvo, i oni su stolicima se borili za oslobođenje i ujedinjenje. I ta ga sličnost veže sa srpskim narodom, i ona čini da on, Sokolov, vidi u Srbinu brata svog. Srbi su izvojevali svoju slobodu pregalaštvom i borbom. I mi ćemo je tim istim sredstvima izvojevati. Palestina je danas delo a ne reč. Ona više nije utopija. I hebrejski jezik nije više mrtav, već njime govore hiljade i na njemu se predaje na hebrejskom univerzitetu. Dosada postignute uspehe treba multiplicirati, da se dođe do konačnog cilja. Mi smo tu da ih izvojštimo svojim nastojanjima i svojim žrtvama.

Iza toga beogradsko pjevačko društvo pjevalo je »Aleluja«.

U 8.30 sati održana je večera u stanu g. dra Isaka Alkalaja.

Sutradan posetio je g. Nahum Sokolov u društvu g. dra Popsa i g. dra Bukića Pijadea, zastupnika ministra inostranih dela g. Šumenkovića. On mu je podnio iscrpni izveštaj o kolonizatornom i drugom radu i naporima Jevreja za stvaranje jevrejske države u Palestini.

G. Šumenković je g. Sokolovu dao ovu izjavu:

**IZJAVA MINISTRA SPOLJNIH POSLOVA KRALJEVINE S. H. S.
PREDSJEDNIKU EGZEKUTIVE SVJETSKJE CIJONISTIČE ORGANIZACIJE G.
SOKOLOVU.**

Gospodine!

Vrlo mi je milo, da sam se, zahvaljujući ovom sastanku, bliže i detaljnije upoznao sa pohvalnim i uspješnim naporima Jevrejskog Naroda za vaspostavljenje i rekonstrukciju njegove otadžbine u Palestini.

Primili smo sa najvećom simpatijom sve te napore od početka i, kako Vam je poznato, potpomagali smo iste u svima prilikama.

Ponavljam Vam one deklaracije, koje su bile date u sličnim prilikama u našoj zemlji.

Mi smo uvek gotovi pružiti lojalnu pomoć Vašem humanitarnom radu, za koji u ostalom, imate već pristanak i priznanje od strane kulturnih država i od strane Društva Naroda.

Izjavljujem Vam u isto vreme iskrenu želju, da Vaši napori budu krunisani punim uspehom što pre moguće.

Ministar Inostranih Djela u z.
Šumenković, v. r.

Zatim je sledovala poseta predsedniku vlade g. Vukićeviću. I njemu je g. Sokolov, kao predsedniku vlade koja je prva, iza Engleske, priznala i sankcionisala cijonističku ideju, referisao o dosadanjim rezultatima napora jevrejskog naroda na delu obnove. Tom prilikom g. Sokolov je predsedniku g. Vukićeviću predložio i osnivanje jugoslavenskog pro-palestinskog komiteta. Predsednik vlade se u načelu sa predlogom složio, ali je, žaleći što ne može sada da se primi vodstva takvog jednog odbora, zbog velike zaposlenosti, dao obećanje da će u njemu saradivati.

Još ujutro posetio je i engleskog poslanika g. Kenarda, koji ga je srdačno primio. Toga dana priređen mu je ručak u stanu g. Bukiać-Pijadea.

Po podne primio je u hotel Palasu beogradske novinare s kojima se u ugodnom i ležernom razgovoru zadržao preko 2 sata.

U 7.30 sati uveče održao je g. Sokolov predavanje, prema programu, u Bne-Brit loži. Prisutno je bilo oko 100 pozvanih osoba. Pred tim izabranim krugom, g.

predsednik je razvio svoju kozeriju o jevrejskom pitanju, o progonima, o obnovnom delu, o asimilaciji i dr., na lak i duhovit način.

Posle predavanja priredio je velikom gostu večeru g. Lazar Avramović.

U nedelju je g. Sokolov pravio posete u Oneg Šabatu, Domu crkveno školske opštine, jevrejskom groblju, gdje mu se naročito svidio spomen jevrejskim ratnicima, poginulim u zadnjim ratovima. Istoga dana je učinio i izlet na Avalu i posetio grob Neznanog Junaka.

U 4.30 sata po podne u Domu jevrejske aškenaske opštine priredio je Savez Jevrejskih Ženskih Društava u čast g. Sokolova čajanku, na kojoj su govorili rabin g. Šlang, gđa Jelena Demajo u ime Saveza Jevrejskih Ženskih Društava, g. dr. David Alkaij u ime beogradskih cijonista, g. Moša S. Demajo u ime beogradske omladine. Šemajo de Majo u ime beogradskih Jevreja, Šalem Pazi Goldman, g. Nahum Sokolov i predsednik aškenaske opštine g. dr. Pops kao kućedomaćin.

U ponedeljak po podne primio ga je poljski poslanik. U poljskom poslanstvu se zadržao preko 1 sat.

U utorak u 5 sati po podne primio je Nahuma Sokolova, Njeg. Vel. Kralj Aleksandar u audijenciju. Razgovor između Njeg. Vel. Kralja i Nahuma Sokolova bio je veoma srdačan. Kralj je pokazao jedno veliko poznavanje i razumevanje za jevrejsku stvar. Nakon referata sa strane g. Sokolova, koji je Njeg. Vel. Kralju u mnogočem bio poznat, raspitivao se Kralj u detaljima o današnjem stanju i položaju u Palestini i o dosadašnjim uspesima jevrejske akcije. Naročito je Kralja zanimala finansijska strana obnovnog dela. Njeg. Vel. Kralj poklonio je g. Sokolovu svoju sliku sa portretom. Audijencija je trajala 1 i po sat.

Istoga dana u večer, brzim vozom krenuo je g. Nahum Sokolov, u pratnji svoje kćeri gđice dr. Sokolov, g. Laže Avramovića sa gospođom i narodnog poslanika g. Šemaja Demaje, ostavivši među Beograđanima jedno veliko oduševljenje za jevrejsku stvar.

PUT G. NAHUMA SOKOLOVA IZ BEOGRADA U SARAJEVO

Noćnim ekspresom, u utorak, 13. marta o. g., otputovao je predsjednik Egzekutive Cijonističke Organizacije g. Nahum Sokolov, u pratnji svoje kćeri gđice Sokolov, g. Lazara Avramovića sa gospođom i g. Šemaja Demaje u Sarajevo. Tim putem, na mnogim stanicama, iako je većim dijelom putovao noću, priređeni su g. Sokolovu sa strane Jevreja lijepi dočeci i ovacije.

U **Bosanskom Brodu** pozdravio je gosta predsjednik jevrejske opštine g. Alfred Goldberger. Njega je naročito obradovalo što ga je zapala čast da pozdravi predsjednika na vratima Bosne. Tom prigodom predat je g. Sokolovu, u ime opštine, buket cvijeća.

Lijep doček su mu spremili i **zenički Jevreji**. Veliki dio zeničkih Jevreja je izašao na stanicu da pozdravi rijetkog gosta.

U **Visokom** je izišla pred g. predsjednika naročita opštinska deputacija koja je goste otpratila jedan veliki komad puta.

Strana 5.

PUT G. NAHUMA SOKOLOVA IZ BEOGRADA U SARAJEVO.

Noćnim ekspresom, u utorak, 13. marta o. g., otputovao je predsjednik Egzekutive Cij. Organizacije g. Nahum Sokolov, u pratnji svoje kćeri gđice Sokolov, g. Lazara Avramovića sa gospođom i g. Šemaja Demaje u Sarajevo. Tim putem, na mnogim stanicama, iako je većim dijelom putovao noću, priređeni su g. Sokolovu sa strane Jevreja lijepi dočeci i ovacije.

U Bos. Brodu pozdravio je gosta predsjednik jevrejske opštine g. Alfred Goldberger. Njega je naročito obradovalo što ga je zapala čast da pozdravi predsjednika na vratima Bosne. Tom prigodom predat je g. Sokolovu, u ime opštine, buket cvijeća.

Lijep doček su mu spremili i zenički Jevreji. Veliki dio zeničkih Jevreja je izašao na stanicu da pozdravi rijetkog gosta.

U Visokom je izišla pred g. predsjednika naročita opštinska deputacija koja je goste otpratila jedan veliki komad puta.

